



# Marknadsutblick COVID-19

mars v.13 2020



## Marknadsutblick COVID-19

Till följd av den senaste tidens snabba spridning av det nya Coronaviruset har osäkerheten i såväl Sverige som omvärlden ökat. Många branscher har drabbats direkt av människors förändrade beteende samt länders och företags restriktioner i syfte att förhindra omfattande spridning. Det kanske tydligaste exemplen är nedgången i rese-, restaurang- och hotellbranschen. Det är även högst troligt att nedgången i efterfrågan fortplantas genom ekonomin till andra branscher som inte är direkt drabbade. Pandemin har även medfört kraftiga börsfall vilket riskerar leda till ytterligare minskad konsumtion och investeringsvilja. Därmed finns det även stora farhågor om att världsekonomin kommer bromsa in kraftigt. Hur stor nedgången i ekonomin blir är ytterst osäker och beror till stor del på hur långvarig och omfattande spridningen blir och hur länge restriktionerna kvarstår.

Många länders regeringar och centralbanker har under en mycket kort tid vidtagit kraftiga åtgärder för att lindra inbromsningen av ekonomin.



### PROGNOSER PÅ VÄRLDSEKONOMIN

Enligt OECD:s bedömning i början av mars skulle ett kraftigare utbrott i Asien, Europa och Nordamerika kunna leda till ett tapp i den globala ekonomin på kring 1,5 procentenhet. I november 2019 var OECD:s prognos för den globala BNP utvecklingen under 2020 satt till 2,9 %. Tidigare uppmärksammade virusutbrott har medfört temporära effekter som främst kan kopplas till åtgärder för att minska smittspridning. Under SARS 2003 sågs en kraftig nedgång av BNP-utvecklingen i Kina under ett kvartal innan ekonomin återhämtade sig. SARS-utbrottet hade dock inte samma spridning utan var mer koncentrerat till Asien.



### SVERIGES BNP

Redan under slutet av 2019 sågs en inbromsning av Sveriges ekonomi då BNP ökade med måttliga 0,2 % under det sista kvartalet jämfört med föregående kvartal. För helåret 2019 var tillväxten preliminärt 1,2 %. Tillväxten 2019 var den lägsta sedan 2013. Avmattningen kommer efter fler år av högkonjunktur.

Regeringens bedömning den 4e mars 2020, med då tillgänglig information, var att Coronaviruset skulle påverka BNP med -0,3 procentenheter. Det är dock mycket troligt att regeringens prognos var väl positiv då spridningen i Sverige och omvärlden tagit fart sedan dess. EU kommissionen bedömer det som mycket troligt att viruset leder till negativ tillväxt, recession, under 2020 i EU. Kommissionens tidigare prognos från februari var en tillväxt på 1,4 % under året.



### AKTIE- OCH RÅVARUMARKNADER

Under 2020 fram till den 23 mars hade den svenska börsen (OMXSPI) sjunkit till den hittills lägsta nivån i år, ned nästan 30 %. Senaste dagarna har en viss

återhämtning skett. Utvecklingen har skett väldigt snabbt med nedgångar på enskilda dagar på runt 10 procent. En liknande utveckling ses i de flesta europeiska länder samt USA. Nedgångarna på börserna sker från historiskt väldigt höga nivåer. Utvecklingen är bred och omfattar samtliga större sektorer. Vid sidan av Coronavirusets framfart så har oljepriset sjunkit kraftigt (Brentolja ner ca 60 % i år) till följd av rekordstort överutbud efter priskrig mellan Ryssland och Saudiarabien.



### RÄNTOR

USA:s centralbank, FED, har under senaste veckorna sänkt styrräntan extraordinärt till nära noll. Sveriges Riksbank höjde styrräntan till noll i mitten av december, efter en längre period av minusränta. Någon avisering om att sänka räntan till följd av Corona har ännu inte skett.



### VALUTOR

Kronan försvagas mot större valutor framförallt den amerikanska dollarn som för första gången på 18 år kostar över 10 kronor. Försvagning av valutan innebär att priset på importerade varor stiger medan exporterade varor från Sverige blir billigare i utlandet.



### ARBETSLÖSHET

Under 2019 ökade andelen arbetslösa efter en stadigt sjunkande andel ända sedan slutet av finanskrisen 2010. I februari 2020 var 7,4 % inskrivna som arbetslösa, enligt Arbetsförmedlingen, motsvarande siffra året innan var 6,9 %. Under mars har antalet varsel stigit till en mycket hög nivå, sex gånger så många som motsvarande period i mars förra året. Takten på antal varsel är högre än under finanskrisen 2008. Värst drabbat är hotell- och restaurangbranschen men även rese- och bemanningsbranschen är hårt ansatta. Bosatta i Stockholmsregionen står för drygt hälften av totalt antal varslade. Framöver väntas även andra branscher och regioner drabbas hårdare. Under finanskrisen blev cirka 30 % av de varslade arbetslösa. En ökad nivå av arbetslöshet och därmed minskad konsumtion riskerar att sprida sig i ekonomin och snabba på utvecklingen mot en lågkonjunktur.



### KRISPAKET

Nya krispaket och åtgärder för att mildra de ekonomiska effekterna av virusutbrottet kommer dagligen. Den svenska regeringen har meddelat en rad åtgärder bl.a.: karensavdraget slopas mellan 11 mars och 31 maj genom att staten betalar ut sjukpenning för första dagen i sjukfallet. Likviditetsförstärkning ges via skattekontot för moms, arbetsgivaravgifter och anställdas preliminärskatt. Korttidspermittering införs från och med den 16 mars, där staten kan gå in och ta delar av lönekostnaden. Ovan åtgärder omfattar potentiellt 300 miljarder kronor, vilket motsvarar nästan en tredjedel av statens totala utgifter.

Vidare kommer staten att kompensera kommuner och regioner för extraordinära åtgärder och merkostnader inom hälso- och sjukvården och omsorgen kopplade till coronaviruset. Därutöver får flygföretagen möjlighet att erhålla kreditgarantier till ett värde av sammanlagt högst 5 miljarder kronor och Exportkreditnämndens kreditgarantiram utökas för att stödja svenska exportföretag. Den 25 mars har regeringen presenterat förslag om en statlig företagsakut riktat till små och medelstora företag. Förslaget innebär att staten garanterar 70 % av nya lån från banker till företag som är livskraftiga men har ekonomiska svårigheter p.g.a. följer av coronaviruset. En nedsättning av arbetsgivaravgifterna för upp till 30 anställda föreslås samt tillfällig stöd till hyresvärdar för att täcka sänkningar i hyrorna för företag i drabbade branscher.

Finansinspektionen meddelar att de ser inkomstbortfall kopplade till Coronaviruset som ett särskilt skäl för bankerna att göra undantag från amorteringskravet. Hushållens amorteringar kan således tillfälligt pausas.

Även Riksbanken har vidtagit åtgärder genom att bl.a. möjliggjort utlåning av upp till 500 miljarder kronor till icke finansiella företag via banker. Beslut har även fattats om att utöka köpen av värdepapper med upp till 300 miljarder. Vid behov kommer dessa värdepapper innefatta både stats-, kommun- och bostadsobligationer för att tillgängliggöra krediter till olika delar av ekonomin. Utlåningsräntan för lån över natten sänks från 0,75 procent till 0,2 procent över reporäntan. Bankerna kommer även kunna låna obegränsat till samma ränta med tre månaders löptid mot säkerhet.

Europeiska centralbanken presenterade den 18 mars ett stödköpsprogram motsvarande 8 000 miljarder kronor. Det nya programmet omfattar obligationsköp och löper till slutet av 2020. Banken utesluter inte vidare åtgärder.

Den 26 mars godkände senaten i USA ett gigantiskt stimulanspaket motsvarande 20 000 miljarder kronor. I paketet ingår bl.a. direkta utbetalningar till individer, lån till delstater, städer och företag samt stöd till småföretag. Representanthuset ska ta upp förslaget för godkännande.

Kritik har riktats mot de stödåtgärder som svenska staten tagit fram. Kritiken kommer främst från små och medelstora företag i särskilt utsatta branscher, såsom besöksnäringen. Läget beskrivs som ytterst akut då intäkterna helt stannat av. Företrädare för dessa företag menar att statens åtgärder är ett steg på rätt väg, men att för mycket fokus legat på lån med räntor som dessutom är för höga. De mest utsatta företagen behöver ytterligare sänkta kostnader för att kunna överleva.